

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Evangelisatiepost Amsterdam

02/09/2021
jaargang 99

nr 48

Van 2001 tot 2020 wordt de evangelisatiepost 'Bij Simon de Looier' in Amsterdam gediend door evangelist Joh. Krijgsman. Als hij na zijn pensionering op zijn werk terugblijkt, merkt hij onder meer op: 'Het is voor ons altijd een wonder geweest dat er mensen kwamen op zondag. Ze zijn geen lid, ze zijn het niet verplicht om te komen. Maar al die jaren, elke zondag weer, waren er bezoekers. Er zijn ook mensen weggegaan. Maar, ook al zien wij dat

liever niet, ook dát is in zekere zin vrucht. (...) Er zijn wel gesprekken geweest waarbij ik bittere vijandschap heb ervaren. Maar als je zelf hebt ervaren – ondanks alle vromigheid aan de buitenkant – een vijand te zijn van vrije genade, is het verschil opeens niet meer zo groot. Dan kon ik naast mensen gaan zitten die er niks van moesten hebben, omdat ik hen zo goed begrijpen kon. Omdat hier vanbinnen diezelfde Amsterdammer zit'.

Een woord van de Almachtige

Wat een wonder dat de almachtige God wil spreken in het leven van zondige mensen. Zijn woord is duidelijk en altijd gepast in de omstandigheden. Het geeft onderwijs en leiding. Nodig is dat de Almachtige ook óns leven binnenkomt met Zijn woord, voor het eerst of opnieuw.

Ik ben God de Almachtige; wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht.

Genesis 17:1b

De Heere spreekt tot Abram. Lange tijd is het stil geweest in het leven van de aartsvader. Dat had een oorzaak. Dertien jaar geleden werd Ismaël geboren, een zoon van hem en van dienstmaagd Hagar. Abram ging hierin een zelfgekozen weg. Daarom lezen we niet dat de Heere in deze jaren tot hem heeft gesproken.

En dan, onverwacht en onverdiend, verschijnt de Heere hem opnieuw. Inmiddels is Abram 99 jaar oud geworden. Jehova, de getrouwe Verbondsgod, zoekt Zijn dwalend kind op. Hij spreekt Zijn verbondswaarden en schenkt in de besnijdenis Zijn verbondsteken. In alles schittert hier het eenzijdige en vrijmachtige van Gods genadewerk. Als het toch niet bij de Heere vandaan zou komen, dan was het voor Gods afkerige volk een verloren zaak.

El Sjaddai

'Ik ben God de Almachtige'. De Verbondsgod zegt eerst Wie Hij is. Hier maakt Hij Zich bekend als 'El Sjaddai', God de Almachtige. Zo'n 25 jaar geleden is deze God Abram verschenen in Ur der

ds. S. Maljaars,
's-Gravenpolder

Chaldeeën. Hij heeft deze afgodendienaar getrokken uit het heidendom en gebracht in Kanaän. Hij beloofde hem een groot nageslacht waaruit eenmaal de Christus geboren zou worden. De Heere wijst Abram naar boven, naar Hem Zelf. Kort en krachtig zegt Hij: 'Ik, God de Almachtige'. Ik, met alle nadruk.

In deze Naam drukt de Heere Zijn macht en rijkdom uit. De kanttekenaar schrijft hierbij een treffende volzin: 'Dat is: Die niet alleen sterk en vermogend ben om u tegen alle kwaad te bewaren, maar ook *genoegzaam* om u met alle goederen naar lichaam en ziel te verzorgen, als zijnde een God Die de genoegzaamheid in Mijzelf eeuwig en onveranderlijk bezit, zodat hij gelukkig is, die Ik tot Mijn bondgenoot aanneem'. Dus God de Almachtige kan alles en heeft alles. 'Hij is een God, Die genoeg is' (M. Henry).

Eigenlijk wil de Heere zeggen: 'Abram, nu bent u al jaren zonder Mij bezig, maar ben Ik er dan niet meer? Ik ben God de Almachtige! Ik ben sterk genoeg om Mijn beloften uit te voeren. Dat hoeft u zelf niet te doen. Het mag ook niet'. Zo brengt de Heere Abram met de Naam El Sjaddai van zijn steunsels af.

Bondgenoot

Wat zijn we gelukkig als we een bondgenoot van God de Almachtige mogen worden. Dit gebeurt als de God der heerlijkheid zaligmakend verschijnt in ons leven, zoals bij Abram. Dan krijgen we de sterkste Bondgenoot Die maar denkbaar is. Eén met God betekent immers dat we altijd in de meerderheid zijn.

We leven in een tijd vol onzekerheid. Maar God de Almachtige regeert. We mogen alles aan Hem vragen voor het tijdelijk leven. Niets is voor Hem te klein. Bijzonder moeten we van God de Almachtige alles afsmecken voor het geestelijk leven. Wees toch veel met de eeuwige belangen bezig. Alles hier op aarde gaat voorbij. Zoek een bondgenoot van de Almachtige te worden. Dit kan alleen door Christus, de getrouwe Bondgenoot van Zijn Vader.

Met deze Naam wil de Heere bijzonder Zijn kinderen op Hem doen zien: 'Ik, God de Almachtige'. Van Hem mogen de bondgenoten alle nooddrift voor lichaam en ziel verwachten. Als de Heere het geloof schenkt in deze Naam is er rust en overgave: 'Immers is mijn ziel stil tot God, van Hem is mijn heil'. Hebben we zo al eens genoeg gehad aan God Die genoeg is?

In dit nummer

4 Eerlijk luisteren

8 Ds. G.J.N. Moens
1996-2021

20 Lijfsbehoud of
zielsbehoud

- 2** Een woord van de Almachtige
- 3** De zaligsprekingen [34]
- 5** Goed begrepen: Wat is geloof?
- 6** Begin kerkelijk seizoen [2]
Leer de jongere
- 7** Transgenderisme in Bijbels licht [1]:
Een ideologische vloedgolf
- 9** Bijbelstudie Jona [4]:
De noodzaak van de weg terug
- 10** Commentaar: Leven onder de Taliban
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 12** Berichten
- 13** Kerkdiensten
- 19** Jeugdtribune

De zaligsprekingen [34]

Over de reinheid van het hart

'Zalig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien.'

Mattheüs 5:8

Thomas Watson

Plicht

De Almachtige zegt niet alleen Wie Hij is. Hij wijst Zijn bondgenoot er ook op wat Hij wil. De Heere zegt hier wat Abrams plicht is. Twee zaken worden gevraagd. *'Wandel voor Mijn aangezicht'*. Abram moet altijd onder het oog van God de Almachtige blijven en in Zijn wegen gaan. Hij moet met een oprecht hart de Heere vrezen en op Hem vertrouwen (zie kanttekening 3). Wandelen doen we vrijwillig, niet gedwongen. Onder het wandelen vinden vaak goede gesprekken plaats. Soms worden zelfs tere hartsgeheimen gedeeld. Iemand die aan God de Almachtige wordt verbonden, gaat voor Gods aangezicht wandelen. De Almachtige is de alwetende God Die alles doorziet. Hij is de wakende God Die Zijn oog op Zijn volk houdt. Zo'n bondgenoot stort bij tijden het hart uit voor de Heere. Soms wil de Almachtige Zijn hart weleens openleggen voor zo'n wandelaar.

'En zijt oprecht'. Ook dit wordt van Abram verwacht. De Verbondsgod mag het van hem eisen. Het Hebreeuwse woord 'tamim' heeft iets in zich van oprecht, volkomen, volmaakt. Deze oprechtheid is nauw verbonden met de wandel voor Gods aangezicht: Wandel én wees oprecht. Oprecht voor God kunnen we alleen zijn als het recht is met God.

Hoe kan een mens wandelen met God en oprecht zijn voor God? Abram had het van zichzelf ook niet. We weten van zijn zonden en afdwalingen. Het geheim van zo'n leven ligt in Christus. Hij is het volkomen Lam, Dat de zonde der wereld wegneemt. Hij wandelde volmaakt voor het aangezicht van God Zijn Vader, de Almachtige. Als El Sjaddai Zijn kinderen aanziet in Zijn Zoon is hun hart oprecht en hun wandel volkomen. Daarom ontstaat er in het leven van de ware bondgenoten een honger en dorst naar de gerechtigheid van Christus, Die alle eisen van het genadeverbond voor hen heeft voldaan.

De Heere sprak opnieuw in Abrams leven. Het woord van de Almachtige maakte hem klein. In die weg ontving Abram nader onderwijs. Ook nu spreekt God de Almachtige. Zien we uit naar (meer) geestelijk onderwijs?

*Leer mij naar Uw wil te hand'len,
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len;
Neig mijn hart, en voeg het saam
Tot de vrees van Uwen Naam.*

De heilige God, Die te rein van ogen is dan dat Hij het kwade zou zien, roept op om rein van hart te zijn. Aan hen die met dit kleinood zijn getooid, belooft Hij een heerlijk en zalmakend gezicht op Hem: Zij zullen God zien. Ik moet twee dingen uitleggen: het wezen van de reinheid, en het onderwerp van de reinheid.

Het wezen van de reinheid

Iets is rein als het geheiligd en gezuiverd is. Reinheid staat lijnrecht tegenover alles wat verontreinigt. We moeten de verschillende soorten van de reinheid onderscheiden.

Ten eerste is er een oorspronkelijke reinheid, die naar haar begin en wezen in God is, zoals het licht is in de zon. Heiligheid is de heerlijkheid van God: 'verheerlijkt in heiligheid' (Ex. 15:11). God is het Voorbeeld, het oorspronkelijke Model van alle heiligheid.

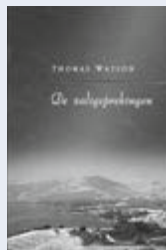
Ten tweede is er een geschapen reinheid. Deze heiligheid is er bij de engelen en was er eens bij Adam. Het hart van Adam had niet de minste smet of zweem van onreinheid. Wijn die niet versneden is, noemen we rein; ook goud dat niet met schuim is vermengd, is rein. Zo was de heiligheid van Adam. Zij was als de wijn die uit de druif komt en niet vermengd is. Maar die heiligheid is op aarde niet meer te vinden. Daarvoor moeten we naar de hemel.

Ten derde is er een reinheid in de zin van het Evangelie. Dat is waar de genade gemengd is met iets van zonde, zoals goud in het erts, als lucht in de schemering, als wijn waarin een vleugje van iets anders is. Zij is als het beeld van Nebukadnezar: het was deels van zilver en deels van leem (zie Dan. 2:35). Dit mengsel noemt God 'reinheid' in de zin van het Evangelie. We kunnen van een gezicht zeggen dat het 'knap' is, ook al heeft het een paar sproeten. Als het streven naar reinheid er is, en het verfoeien van onszelf om onze onreinheid, dan zijn we rein van hart.

Sommigen verstaan onder 'rein van hart' de ingetogenheid, anderen de oprechtheid (Ps. 32:2). Maar ik veronderstel dat hier de reinheid in bredere zin genomen wordt voor de onderscheiden soorten en trappen van heiligheid. Zij van wie wordt gezegd dat ze rein zijn, zijn geheiligde mensen, over wie de olie van de genade-gaven is uitgestort. Deze reinheid wordt vaak verkeerd begrepen.

Fatsoen is geen reinheid. Iemand kan bekleed zijn met zedelijke deugden, rechtvaardigheid, voorzichtigheid, zelfbeheersing, en toch naar de hel gaan. Belijdenis is geen reinheid. Iemand kan de naam hebben dat hij leeft, en toch dood zijn (Openb. 3:1). Hij kan door fatsoen gereinigd zijn, getooid met een belijdenis, en dan kan toch de duivel in het huis wonen. Een vlamme komeet is geen ster. De tong van de schijnvrome is misschien van zilver, maar toch is zijn hart van steen.

(wordt vervolgd)

Uit: "De zaligsprekingen",
Thomas Watson
(uitg. Den Hertog).

Eerlijk luisteren

De hemelse Wetgever heeft in Zijn wijsheid en goedheid Zijn 'wil en wet' bekendgemaakt binnen de bediening van het genadeverbond. Opdat wij en onze kinderen tijdloos zouden weten wat goed en kwaad is.

v. A.

Elke zondagmorgen worden we - aan het begin van de eredienst - aan deze heilzame woorden herinnerd. Zó zijn ze door de HEERE uitgesproken. Zo zijn ze door Hem bedoeld, zowel voor de kerk van het oude als van het nieuwe verbond. Want de Zaligmaker heeft duidelijk gezegd: 'Meent niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om die te ontbinden, maar te vervullen' (Matth. 5:17). 'Niet één tittel of jota van de Wet zal voorbijgaan', voegt Hij er voor de duidelijkheid aan toe. Laten we goed bedenken dat het ene gebod niet belangrijker is dan het andere. Wel is de ene norm meer aangevochten dan de andere. Dit benadrukt de ernst om toch in het onderwijzen van

de wetswoorden zorgvuldig te zijn. Dus: hoe spreekt Jezus over (de zonde tegen) elk gebod?

Zondig niet meer

Als er één gebod is waar in onze tijd veel over te doen is, dan is dat wel het zevende. God waakt hier over onze zuiverheid, manlijk en vrouwelijk, binnen en buiten het huwelijk. Wat is het zaak om in deze tere materie onbevangen te blijven luisteren naar Gods bedoelingen. Wat de laatste tijd opvalt, is dat men het kader van het zevende gebod laat bepalen door Jezus' houding ten opzichte van de zondares. Ze had overspel gepleegd. Terecht wordt de hautaine farizees veroordeling aan de kaak gesteld met: 'Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst

de steen op haar' (Joh 8:7). We mogen deze gebeurtenis echter niet aanhalen alsof de Middelaar in Zijn ethisch onderwijs het op welke manier dan ook minder nauw zou nemen met het zevende gebod. Dat is niet eerlijk citeren. Hij veroordeelt iedere zonde! Hij eindigt daarom met: 'Ga heen en zondig niet meer' (Joh. 8:11).

Jezus veroordeelt de zonde, verzoent het kwaad en vernieuwt het leven. De norm van het zevende gebod wordt in deze geschiedenis dus op geen enkele manier ondergraven of gerelativeerd.

Maar Ik zeg u

We moeten rechtdoen aan het onderwijs van de Middelaar, waar Hij dat ook geeft. Om twee plaatsen te noemen: direct aan het begin van Zijn openbare ambtelijke dienst onderwijst de hoogste Leraar binnen het kader van de Bergrede in de grondwet van het Koninkrijk der hemelen ook over het zevende gebod: 'Maar Ik zeg u, dat zo wie zijn vrouw verlaten zal, anders dan uit oorzaak van hoererij, die maakt dat zij overspel doet; en zo wie de verlatene zal trouwen, die doet overspel'. (Matth. 5:32). Tijdens Zijn laatste reis naar Jeruzalem zegt Hij nog eens precies hetzelfde over de heiligheid en onverbreekbaarheid van het huwelijk: 'Maar Ik zeg u, dat zo wie zijn vrouw verlaat, anders dan om hoererij, en een andere trouwt, die doet overspel; en die de verlatene trouwt, die doet ook overspel' (Matth. 19:9).

Deze gezaghebbende woorden klonken te midden van een kerkelijke praktijk waarbij

*In het zevende
gebod waakt
God over onze
zuiverheid,
binnen en buiten
het huwelijk.*

Wat is geloof?

Begrippen uit het geloofsleven uitgelegd

‘En hij geloofde in den HEERE...’ zo lezen we over Abram in Genesis 15:6. Eeuwen later citeert Paulus deze tekst in de brief aan de Romeinen (4:3).

We vinden in deze tekst één van de belangrijkste Bijbelse waarheden. Eigenlijk staat er dat de rechtvaardige, een kind van God, door het geloof zal leven (Rom. 1:17). Dat is de kernboodschap van het Oude en Nieuwe Testament. Maar, hoe is dat geloof van Abram? Hij woonde in Kanaän. De Kanaänieten woonden in dat land (Gen 12:6). Dit volk was Abram bepaald niet goedgezind. Ze loerden op zijn grote bezit en ook schone vrouwen zoals Sarai trokken hun aandacht. Als ze Abram uit de weg konden ruimen, zou dat veel opleveren. Bovendien had Abram geen zoon. De Heere had hem wel een zoon beloofd, maar Sarai was onvruchtbaar en een kind had ze niet ontvangen. Ten slotte was er in Kanaän regelmatig een hongersnood. Kortom, sedert zijn vertrek uit Ur en daarna uit Haran had Abram een zeer, zeer zwaar leven gehad. Eigenlijk leefde hij in een voortdurende doodsbedreiging. Zijn leven, zo zouden wij kunnen zeggen, hing regelmatig aan een zijden draad.

In die moeilijke omstandigheden klinkt weer die stem die hij hoorde in Ur. Die stem die gezegd had: ‘Ga gij uit uw land en uw maagschap...’ (Gen. 12:1). Deze stem klinkt opnieuw. Abram hoort het heel duidelijk. De Heere geeft er zelfs een gezicht bij, een visioen. Deze stem zegt: ‘Vrees niet’ (Gen. 15:1). Het is dezelfde stem die de belofte aan Abram herhaalt: hij zal een zoon ontvangen. ‘Maar die uit uw lijf voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn’ (Gen. 15:4). Bovendien zal zijn nageslacht zo veel zijn als de sterren van de hemel (vers 5). Bedenk dat de omstandigheden zeer bedreigend zijn. Bedenk dat de zoon nog niet gekomen is. En dan horen we zulke woorden. Wat zou u of wat zou jij denken? Ik denk dat we allemaal iets hebben van: dat moeten we dan eerst eens zien. Afwachten maar. Een zucht. Een klacht. Moet ‘t nu zo allemaal? Dat zou heel begrijpelijk zijn. En wat zegt nu de Bijbel? ‘En hij gelóófde...’

Geloven is een ander woord voor vertrouwen. Abram vertrouwde op de belofte Gods. Hoe onmogelijk het ook leek. Hoe moeilijk de omstandigheden ook waren. Hij geloofde dat God zou doen wat Hij beloofd had. De Kanaänieten zouden hem niet kunnen doden. De onvruchtbare Sarai zou een zoon ontvangen. Geloven betekent het onmogelijke van God alleen verwachten. Geloven is zich vastklemmen aan Gods belofte. Geloven betekent ook dat God het onmogelijke doet. Dit geloof is fundamenteel voor alle kinderen van God. Daarom komt Paulus daar in Romeinen 4 weer op terug. Dit geloof wordt door Gods Geest gewerkt en geschenken. Dat geloof overwint de wereld. We zingen ervan: ‘Zo ik niet had geloofd dat in dit leven...’ (Ps. 27:7, ber.).

ds. W. Visscher, Amersfoort

In de rubriek Goed Begrepen leggen ds. J. Schipper en ds. W. Visscher wekelijks een geloofsbegrip uit. De rubriek is vooral bedoeld voor jongvolwassenen, in de leeftijd van ongeveer 20 tot 40 jaar.

men wenste te kunnen scheiden ‘om allerlei oorzaak’ (3). Dit werd door Hem gezegd als reactie op de farizeeën, die Hem van simplistisch Schriftgebruik beschuldigden (vers 7). Die norm hield Hij zelfs staande ten aanhoren van Zijn eigen kinderen en knechten, die vonden dat Hij met betrekking tot het huwelijk te idealistisch en niet realistisch was (10). Maar wat er ook tegenop kwam, in Zijn onderwijs blijft Hij hetzelfde zeggen.

Dat is een les voor het heden. Voor een samenleving die ontzonken is aan enig besef van de Bijbelse huwelijksinzetting. En voor een kerk met wijze en dwaze maagden.

Zegen op trouw

De praktijk is weerbarstig. Maar wanneer we de huwelijksnorm praktisch willen verruimen, laten we dan in ieder geval niet doen alsof de hoogste Leraar ons hierin voorgaat. De geschiedenis van de zondares uit Johannes 8 leert ons geen andere norm dan andere Schriftplaatsen.

We moeten rechtdoen aan het onderwijs van de Middelaar, waar Hij dat ook geeft.

Vanwege de weerbarstige praktijk liggen we zo open voor normvervaging. Het heidendom doet zijn eigen zin en hanteert de eigen lust tot norm. Hoe vaak wordt er in de nieuwtestamentische brieven niet gewaarschuwd tegen het heidendom, dat vooral tot uitdrukking komt in allerlei vormen van onreinheid, ontrouw en zedeloosheid.

Te midden van dit heidendom zal de gemeente Gods in woord en in voorbeeld een pilaar moeten zijn van zuiverheid. Opdat de zegen van de Allerhoogste op Zijn eigen (scheppings)inzetting zal blijken. Juist daarom geeft ons klassieke huwelijksformulier elk pasgetrouwd stel de verzekering mee dat de Heere de gehuwden Zijn hulp en bijstand altijd wil bewijzen, ‘ook wanneer men dat allerminst verwacht’.

Op eerlijk luisteren naar Gods wil en wet rust zegen! Want Jezus is niet tevergeefs op de bruiloft te Kana geweest. Om Zijn genade en heerlijkheid ook voor het huwelijksleven te tonen. En dit werkt nog steeds dóór.

Leer de jongere

ds. P.C. Vlot,
Krabbendijke

Ga jij? Het wordt straks najaar. Dat betekent: de catechisatie gaat weer beginnen. Ga jij?

Afgelopen seizoen was moeilijk vanwege de coronabeperkingen. De mogelijkheid is er nu weer! De opdracht óók: 'Leer den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken' (Spreuken 22:6).

Leerrecht

Het is geen vraag of je naar school gaat... Je gaat gewoon. Het is voor je toekomst! Zó is het ook bij catechisatie. Je hebt een leerrécht! En dát is een voorrecht. De Heere gaf het voorrecht van het doopwater en daarom het voorrecht van catechisatie. Ongetwijfeld sta je voor een druk schooljaar. Nu komt daar de catechisatie nog bij. Nauwelijks één uur per week van jouw tijd voor je ziel. Ongeveer twintig keer één uur, om stil te staan bij jouw Schepper en ziel. En jij -misschien lees je moeder dit wel voor met een biddend hart- jij komt niet meer naar de catechisatie? Dan ontstaat er een leerachterstand. Maar zullen we het met elkaar, leergierig, nog eens proberen? Het is toch de Heere Zelf Die je roept?

Leerdoel

'Waarom zou ik...?' Die vraag begrijpen we. Iedere les heeft een doel. Het kerkelijk onderwijs heeft ook een doel! Het doel is een vaste koers. Niet afwijken, maar op de weg blijven. Nú leren geeft houvast voor

de toekomst. Wat nu al volop gebeurt, wordt steeds erger: men wil jou uit de koers duwen, van dé weg af krijgen! Daarom zegt kanttekening 12: 'Onderwijzen tot zijner ziele zaligheid'. Dát is het grote doel: jouw zaligheid!

Leerplicht

Daar staan ze... 'Léér de jongen...' Ze zijn jong, onzeker, ongeremd, onbedachtzaam. Allemaal waar. Nee, het zijn geen heiligen. Dat is na Genesis 3 onmogelijk. En toch: ze zijn jong; dáár ligt een grote opdracht! Leerplicht rust bij ouders en catecheten. Want ze zijn *onbekwaam*... Ouders en catecheten moeten de jongeren *leren*! Dat betekent: lesgeven: 'les' en 'geven'. Niet de les afdraaien of opdreunen, maar 'geven'! Een werkwoord. 'Onderwijzen', zegt kanttekening 12, 'in de fundamenten van de heilige leer'. Er moet gewérkt worden om de aangerichte schade van de zondeval hun onder ogen te brengen. Om te leren Wie God is en hóe zij weer bij Hem terug kunnen komen. De barrière van *onbekwaamheid* moet worden opgeheven. Dat mag ook bezinning geven over de inzet van leermiddelen. Daar is iedere leermeester gelukkig vrij in. Maar ze moeten in ieder geval leren...!

Ds. A. Moerkerken vertelde mij hoe hij catechese ontving van ouderling A. van Bochove: 'We waren 45 minuten

aan het schrijven over de geloofsleer, daarna moesten we onze pennen neerleggen en sprak hij vijf minuten een woord voor het hart'. Zou dát 't niet zijn, waar we naar uitzien?

Jongeren zijn ook *onbevangen*... Dat zijn ouders en catecheten allang niet meer. Wat wil de Heere juist die onbevangenheid gebruiken, door Zijn Heilige Geest. Les-geven is niet eenvoudig, maar, toch volhouden! Waarom? O, wat rekenen wij toch buiten die zegenende handen van Christus, Die roept: 'Laat ze tot Mij komen en verhindert hen niet'. Wat een gezegend lesuur om samen als catecheet en jongere onder de zegenende handen van Christus te komen.

Leerhuis

Ouders, laat úw huis ook een leerhuis zijn! Dáár moet het vooral gebeuren. Niet in de eerste plaats in de kerk. 'De leer klinkt, maar het leven dwingt!' Merken uw kinderen dat het u ernst is dat ze de catechisatie volgen? Als ouders faciliteren we onze kinderen graag. We zorgen voor een optimaal klimaat. En voor de eeuwige toekomst? Graag twintig weken: uw gebed - hardop aan tafel - uw belangstelling, uw vragen, uw controle. Zullen we schouder aan schouder staan? Opdat zij oud geworden zijnde, hiervan niet zouden afwijken.

Leerproces

Eigenlijk is het een leven lang leren. Toch is er een moment dat het catechetisch onderwijs aan onze jongeren ophoudt. Simpelweg omdat ze niet meer jong zijn. Velen hebben het leerproces nog altijd niet afgesloten. De motivatie om naar de catechisatie te gaan, ebt weg. Ze beëindigen het leerproces. Juist voor jou, je hele leven is één belijdenis. Wat je nu belijdt, weet ik niet, maar bedenken: er is maar één goede belijdenis.

Leerprobleem

Er zijn ook jongeren voor wie catechisatie moeilijk is. Zij hebben moeite met leren. Wát een zegen dat er dan de mogelijkheid van aangepaste catechisatie is. Dat er catecheten zijn, die met heel veel liefde én geduld dit werk mogen doen. Er zijn ook jongeren waar geen mogelijkheid tot catechisatie is. Dan mogen handen gevouwen worden: 'Heere, wij zijn aan de middelen gebonden, maar U toch niet?'

Deze weken belichten we in een serie van vier artikelen een aantal aspecten van het kerkelijk werk in het komende seizoen. Vandaag deel 2: de catechisatie.

(wordt vervolgd)

Een ideologische vloedgolf

ds. C. Sonneveld,
Alblasserdam

Voor de stichting Bijbels Beraad Man/Vrouw mocht ik op 1 juli 2021 een inleiding houden over transgenderisme. De redactie van *De Saambinder* vroeg me iets over dit onderwerp te schrijven. Ik zal dat doen in een viertal artikelen, waarbij ik dankbaar gebruikmaak van de samenvatting van mijn lezing die dhr. G.R. van Leeuwen schreef voor *De Wachter Sions*.

De vloedgolf van de genderideologie bedreigt het bestaan van de christelijke kerk.

Onlangs ontstond een rel over een wetsvoorstel van de Hongaarse regering waarin verboden wordt om bij scholieren tot achttien jaar homoseksualiteit, afwijking van de genderidentiteit en het veranderen van sekse aan te moedigen. Veel Europese landen reageerden vol afschuw. Onze minister-president ging zelfs zo ver dat hij Hongarije sommeerde zich terug te trekken uit de gemeenschap van 'hoog-verlichte' volken in West-Europa. Wellicht zong het Koningsspelenlied van dit jaar nog rond in zijn hoofd. In dat lied, getiteld 'Zij aan zij', zingen kinderen: 'Kijk hoe mooi, in de mix / hij of zij of X!'. Dat is de boodschap die op onze scholen uitgedragen zou moeten worden. Dieptreurig! In Amerika zien we soortgelijke ontwikkelingen. President Joe Biden vindt dat een arts moet meewerken aan een behandeling die geslachtsverandering beoogt. Wie dit weigert kan straks worden aangeklaagd voor discriminatie. Ook in Canada

loopt de druk steeds verder op. Premier Justin Trudeau dringt aan op veroordeling van ouders en gezagsdragers die jongeren ertoe opwekken om het hun van God gegeven lichaam te aanvaarden (zo'n opwekking, hoe liefdevol ook, zou neerkomen op 'conversie therapie').

Terug naar Nederland. Op 26 juni 2021 was het volgende bericht in de krant te lezen: 'Nederlandse identiteitskaarten zullen vanaf 2024 of 2025 geen geslachtsaanduiding meer bevatten'. Eerder reeds schreef minister Van Engelshoven (Onderwijs en Emancipatie) dat 'burgers zelf hun identiteit moeten kunnen vormgeven'. Samen met minister Dekker (Rechtsbescherming) wil zij nu de Transgenderwet zo aanpassen dat iemand zijn of haar geslachtsregistratie in de geboortekte makkelijker kan wijzigen. Momenteel is hiervoor nog een verklaring van een arts of psycholoog nodig en moet iemand ouder dan zestien jaar zijn. Als het aan de

twee ministers ligt, vervallen deze twee voorwaarden.

Genderdysforie en genderideologie

Dit zijn zaken die nu spelen. We kunnen onze ogen daar niet voor sluiten of de andere kant opkijken. Dat zou liefdeloos zijn. We moeten bewogen zijn met mensen die in hun persoonlijk leven genderdysforie ervaren (een groot ongemak met hun lichamelijk geslacht). Maar we moeten duidelijk zijn als het gaat over de genderideologie. We mogen niet zwijgen als een complete generatie wordt gehersenspoeld, Gods heilzame wet terzijde wordt geschoven en Zijn betrouwbare scheppingsordeningen als niet-bestaand of als irrelevant worden afgeschreven. We kunnen er niet mee volstaan pastoraal mee te leven met hen die worstelen met zichzelf zonder daarbij tegelijk stelling te nemen tegen een ideologische vloedgolf die het bestaan van de christelijke kerk en de mensheid bedreigt. Veel zou daarover te zeggen zijn. We zullen ons in deze artikelenserie echter beperken tot een aantal Bijbelse argumenten.

Gevoel als leidraad?

Dat is temeer van belang omdat mensen vandaag hun standpunten veelal bepalen op basis van hun gevoel. Met name sinds de Romantiek is het gevoel het einde van alle tegenspraak. Iets 'voelt goed' of het 'voelt niet goed'. Vooral onze jongeren (maar zij niet alleen!) worden via de smartphone constant blootgesteld aan de agenda van opinieleiders ('influencers'), die allemaal hetzelfde liedje zingen: 'Jij beslist over je leven, jij bent wie je wilt zijn!' Echter, wie zich laat leiden door zijn gevoel, verankert zijn identiteit in het minst stabiele deel van onze persoonlijkheid. Wie doorziet dat? Als mensen zeggen: 'Ik volg mijn hart', móeten ze wel op de goede weg zijn. Je gevoel laten spreken: dat is pas authentiek! Maar hoe zit het – Bijbels gesproken – met ons gevoel? 'Arglistig is het hart, meer dan enig ding ja, dodelijk is het; wie zal het kennen?' (Jer. 17:9). Lees ook eens wat Christus zegt over het hart van de mens in Mattheüs 15:19. Is er geen betere bron, geen vastere norm dan ons gevoel? Moet ons houvast niet liggen in het hechte fundament van God en Zijn Woord? Is dat niet de enige veilige basis? Met onze vragen rond transgenderisme moeten we dan ook telkens weer terug naar de Schrift.

(wordt vervolgd)

Een voorrecht als predikant te mogen dienen

W.B. Kranendonk,
Amersfoort

‘Genade maakt klein’, zegt ds. G.J.N. Moens aan het eind van het gesprek over de 25 jaar waarin hij als predikant heeft mogen dienen. ‘Het is in mijn hart om in de Heere te eindigen’.

Het is waar dat er veel is wat zorg geeft buiten en binnen de kerk, bevestigt ds. Moens. ‘Maar dat is niet het enige. In de vier gemeenten die we mochten dienen, hebben we ervaren dat de Heere nog toedoet tot de gemeente die zalig wordt. Jonge mensen die door genade mogen gaan buigen voor de Heere en Zijn Woord. Maar ook oude mensen. Hoe vaak denken zij niet: Het zal voor mij wel niet meer kunnen. Maar we hebben gezien dat de Heere ook in de ouderdom nog wonderen kan doen. De Heere gaat door met Zijn werk. Dát biedt hoop!’

Met het woord uit Ezechiël 47:10 riep de Heere Moens tot het ambt van predikant. ‘Ook zal het geschieden dat er vissers aan dezelve zullen staan, van Engédi af tot En-eglaïm toe; daar zullen plaatsen zijn tot uitspreiding der netten.’

In 1992 werd hij toegelaten tot de Theologische School. Net als zijn jaargenoot Schreuder kwam student Moens uit de medische wereld. Hij was kinderarts in Utrecht. ‘Dat werk heb ik met veel liefde mogen doen, maar toen de Heere riep tot het predikambt kon en mocht ik het loslaten. Hoe wezenlijk het werk als kinderarts ook is, in de bediening der verzoening gaat het over zielen op reis naar de eeuwigheid. Zo heb ik, overigens onder veel bestrijding, de gang naar het curatorium mogen maken.’

Aan zijn studententijd bewaart ds. Moens goede herinneringen. ‘Met de docenten en met mijn jaargenoten Karels en Schreuder heb ik sindsdien een sterke band. Nadat

we de pastorie zijn ingegaan, hebben we als drie schoolverlaters nog vele jaren de gewoonte gehad om een dag in het jaar terug te gaan naar de Boezemsingel. De docenten ds. Moerkerken en ds. Van Aalst gaven ons dan nascholing. Dat was verrijkend en samenbindend.’

Goes was zijn eerste gemeente. ‘Ik was als student op dankdag in Goes geweest. Toen wist ik dat het die gemeente moest worden. Dat gaf veel opzien, maar er kwam zoveel liefde in mee dat alle bezwaren wegvielen. En de Heere maakte alles wel!’

Met dankbaarheid zegt ds. Moens zich altijd gesteund te hebben geweten door zijn gezin. ‘Samen met mijn vrouw heb ik de zwerftocht door dit leven mogen maken. De Heere heeft het voor ons samen wel gemaakt tot hiertoe.’

In 1996 deed ds. Moens intrede in Goes met de tekst uit 1 Timotheüs 1:15: ‘Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben’. Het is mijn verlangen geweest om dit getrouwe Woord van Christus Jezus in Goes, Meliskerke, Lisse en nu in Middelharnis te mogen brengen.’

Van welke ik de voornaamste ben. ‘Die laatste woorden liggen bij mij teer, want daar komt een mens nooit bovenuit’. Terugziende zegt ds. Moens in alle gemeenten verbondenheid te hebben ervaren. ‘Dat is een groot voorrecht. Maar het grootste is als het Woord kracht doet en je iets mag horen van het werk van

Gerrit Jan Nicolaas Moens werd geboren op 19 juli 1952 te Driebergen-Rijsenburg. Na een studie geneeskunde werd hij kinderarts in Utrecht. Daarnaast was hij ouderling in de Gereformeerde Gemeente van Houten. In 1992 werd hij toegelaten tot de Theologische School. Op 4 september 1996 bevestigde ds. A. Moerkerken hem tot predikant te Goes. Daarna diende hij de gemeenten van Meliskerke en Lisse. Sinds januari 2020 staat hij in Middelharnis. Ds. Moens is lid van het curatorium en was voorzitter van het zendingdeputaatschap. Het echtpaar Moens-Bobeldijk kreeg zes kinderen en achttien kleinkinderen, van wie er één jong is overleden.

Gods genade. Dát geeft een band. Dan ligt het niet bij mij om te weten wat de vrucht is op de bediening, dat zal de eeuwigheid openbaren. Maar als we weleens iets van het werk Gods mochten horen, gaf dat verwondering!’

Naast het werk in de eigen gemeente was ds. Moens enkele jaren voorzitter van het deputaatschap voor de zending. Dankbaar constateert hij daarvoor van zijn kerkenraad steeds ruimte te hebben gekregen. ‘Zending is zo’n wezenlijke opdracht van de kerk. Het was een groot voorrecht om daar met het deputaatschap en het zendingsbureau een aantal jaren leiding te mogen geven. Het is intensief werk. Het gaat niet allemaal vanzelf. Dingen lopen bij zendingskerken en op de zendingsvelden soms anders. Dat geeft stof tot bezinning. Maar het is een voorrecht als je op de velden iets mag horen van het werk Gods. Dat hebben we bijvoorbeeld gezien tijdens ons bezoek aan Albanië. Dan blijkt ook dat het waar is: De Heere bouwt Zijn Kerk tot aan de einden der aarde.’

(Volgende week: ds. W.J. Karels, 25 jaar predikant)

De noodzaak van de weg terug

'En de opperschipper naderde tot hem en zeide tot hem: Wat is u, gij hardslapende? Sta op, roep tot uw God; misschien zal die God aan ons gedenken, dat wij niet vergaan. Voorts zeiden zij een ieder tot zijn metgezel: Komt en laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Alzo wierpen zij loten, en het lot viel op Jona.'

Jona 1:6 en 7

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

Terwijl de heidenen in grote angst tot hun god roepen en proberen het schip te behouden, vragen ze zich af: 'Waar is toch die vreemde man?'

Dan daalt de opperschipper met gevaar voor zijn eigen leven in de gierende storm af naar het onderste van het schip. Boven het stormgebulder uit roept hij: 'Wat is u, gij hardslapende?'

De Heere houdt ons hier een spiegel voor. Salomo zegt dat onbekeerden in het opperste van de mast slapen. Zij horen Gods sprake niet. Maar in Gods Woord

lezen we ook van een slapende Kerk. Denk maar aan de bruid uit Hooglied 5, aan Petrus en aan de vijf wijze maagden.

'Sta op, roep tot uw God!', zegt de opperschipper. Wat zal er door Jona heengegaan zijn? O, hij kan niet tot God roepen, want hij heeft zelf God verlaten. Hoe benauwd hij ook is, toch lezen we niet dat Jona gaat roepen. Nee, alle vrijmoedigheid

wordt hem benomen. De storm vanbinnen is veel erger dan de storm van buiten. De satan barst los en de hele hellemacht is op de been.

Kent u die benauwdheid? En toch is dat gelukkig, omdat het liefdesbemoeningen van de Heere zijn.

Leren van de heidenen

De zeelieden zien in de storm een oordeel. En wij? Wat kunnen we tot onze beschaming nu in deze dagen veel van deze heidenen leren. Weet u wat het ergste oordeel is? Als we de oordelen niet zien. Dan brengen ze ons ook niet tot schuld en verootmoediging. Dat is het oordeel van de verharding, die daarna zeker leidt tot het oordeel van de verwoesting.

Te midden van de storm wordt het lot geworpen. Zo vroeg men de goden om de schuldige aan te wijzen. Ook in Israël deed men dat. Denkt u maar aan Achan in Jozua 7.

De zeelieden zijn ervan overtuigd dat er een misdadiger aan boord is en dat het lot hem zal aanwijzen. Zo kijkt de een naar de ander. Zou hij of zij de boosdoener zijn? Er is niemand die de schuld bij zichzelf zoekt. Wat herkenbaar! En Jona, kind en knecht van God? Hij zegt niets. Liever wacht hij het af. Wie weet, wijst het lot wel een van die zeelieden aan. Ziet u, dat hij het nog niet opgeeft? Wat is toch een mens!

Christus aangewezen

Maar al is er dan niemand die de schuld naar zich toehaalt, toch is er Eén geweest Die alle schuld op Zich nam. Het Goddelijke lot wees éerst Christus aan, voordat het Jona aanwees. Dat is een onuitsprekelijk wonder. Christus is met de misdadigen gerekend, om uit genade misdadigers zalig te maken. Zulken komen op de laagste plaats terecht.

'En het lot viel op Jona' (vers 7b). Dat is Goddelijke liefde. Wat besteedt de Heere uit liefde tot Zijn Kerk veel werk aan onwilligen om ze gewillig te maken. Om Christus' wil!

Vragen:

1. Een slapende Jona, een slapende Kerk. Wat heeft dat ons te zeggen?
2. Waarom is het zwijgen van Jona zo herkenbaar?
3. En het lot viel op Jona. Wat zegt dat over de Heere?

(wordt vervolgd)

Leven onder de Taliban

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Afghanistan is een bijzonder land. Nooit een kolonie geweest. In de 19^e eeuw probeerde Engeland tevergeefs daar de baas te worden, in de 20^e eeuw gold dat voor de Sovjet-Unie en in de 21^e eeuw heeft Amerika daar hevige strijd geleverd.

Inmiddels zijn de Taliban weer aan de macht. Tot ontzetting van velen in en buiten het land. Alle oorlogsinspanningen van Amerika en ook van Europese landen om een meer gematigd regime in het zadel te houden, zijn mislukt. Toen het erop aankwam, bleek het Afghaanse leger niets waard te zijn. De manschappen wilden niet vechten.

Onvermijdelijk

Oorlog is een verschrikkelijke zaak. Het Amerikaanse leger heeft in de Afghaanse oorlog duizenden doden te betreuren. Ook Nederlandse militairen hebben daar het leven gelaten. En dan waren er nog vele tienduizenden burger-slachtoffers. Maar tegelijkertijd maakt de gang van zaken in Afghanistan opnieuw duidelijk dat oorlogen in deze bedeling onvermijdelijk zijn. 'Oorlogen en geruchten van oorlogen' zullen blijven tot de jongste dag (Matth. 24:6).

In de tijd van de Reformatie en daarna waren er de doopsgezinden die geen wapens wilden hanteren. Een eeuw geleden waren er vooral in vrijzinnige kring sterke pacifistische tendensen. Maar

daarmee gaf men blijk van een veel te optimistisch beeld van mens en wereld. Militaire acties kunnen onvermijdelijk zijn om de legitieme belangen van land en volk te verdedigen. Om een zekere rechtsorde in stand te houden. Ook al zal men er altijd veel aan moeten doen om een oorlog te voorkomen. Oorlogen zijn immers gruwelijk en brengen ook voor de burgerbevolking veel lijden met zich mee. Dat was vroeger al zo en dat is nu alleen nog maar erger geworden.

Geloofsvervolging

Duidelijk is ook dat de Taliban fanatieke moslims zijn. Ook in de islamitische wereld is er een grote verscheidenheid. Er zijn tal van moslims die zelden of nooit een moskee van binnen zien. Zij nemen het allemaal niet zo nauw. Maar de Taliban hebben heel strikte opvattingen en ze beijveren zich om die in praktijk te brengen. Waar zij de baas zijn, moet heel de maatschappij er aan geloven. Dat bleek ook toen zij aan het einde van de vorige eeuw de regering in handen hadden. Nu is er vanouds in islamitische landen veelal een zekere ruimte om het christelijk geloof te belijden. Mits men zijn

ondergeschikte positie accepteert. In een van de geuzenliederen uit de 16^e eeuw werden de Turken ten voorbeeld gesteld aan de rooms-katholieken. 'Al is den Turck gheen Christen genaemt, Hy en heeft niemant om tgelooove gebrant, Als die Papis-ten doen alle dage.'

Bij de Taliban gaat het echter om islamitische extremisten. Bovendien is men in alle islamitische landen gebeten op moslims die tot een andere religie zijn overgegaan. Volgens de sjaria staat daar de doodstraf op. De Taliban brengen dat ook in praktijk. Dat alles maakt de machtsovername in Afghanistan hoogst zorgelijk. Er is daarom alle reden om de weinige bijbelgetrouwe christenen in dat land in onze voorbede op te dragen.

Vrouwen

In veler ogen is de machtsovername vooral een ramp vanwege de positie van de Afghaanse vrouwen (en dan vooral van de meer ontwikkelde vrouwen) onder het nieuwe regime. De opvattingen die de Taliban eropna houden over de positie van meisjes en vrouwen in familieverband en in de maatschappij zijn zo ongeveer het omgekeerde van wat in de westerse wereld normaal gevonden wordt. Een groter tegenstelling dan tussen die twee culturen is haast niet denkbaar. Waarschijnlijk zouden velen in onze maatschappij pas tevreden zijn wanneer in Afghanistan het homohuwelijk wordt ingevoerd en als je ook daar zonder problemen van geslacht kunt veranderen. Los daarvan moet in ieder geval gezegd worden dat de Taliban zich schandelijk opstellen ten opzichte van het vrouwelijk geslacht. Onder hun regime zijn meisjes en vrouwen in feite rechteloos. Voor hen geldt een strikte seksuele moraal, maar de mannen kunnen zich op dat gebied juist heel veel veroorloven. Veel Talibanstrijders zijn van mening dat ze de meisjes voor het uitzoeken hebben. Afgedwongen huwelijken beschouwt men als heel normaal. Ongetwijfeld is er een grote kloof tussen de moderne seksuele moraal en hetgeen ons in de Bijbel op dat gebied wordt voorgedragen. En wat in de wereld gangbaar is, dringt gemakkelijk ook in de kerk door. Maar er is ook een grote kloof tussen de Bijbelse waarden en normen en de behandeling van vrouwen in streng islamitische landen. De verbreiding van het Evangelie zou ook in dat opzicht heilzaam zijn. Helaas sluiten juist die landen zich daar in hoge mate voor af.

Boekennieuws

"De geloofsbelijdenis van een kamerling", David Bruinings; uitg. Den Hertog; 94 blz., € 13,90.

De geloofsbelijdenis van een kamerling

Opnieuw verscheen er een hertaling van de hand van C. Bregman, en wel van een boek van de oudvader David Bruinings. Bruinings is vooral bekend van zijn boek "De Leeuw uit de stam van Juda", waarin gehandeld wordt over het bittere kruislijden van de Heiland en Zaligmaker Jezus Christus. Het nu hertaalde boek gaat over de geschiedenis van de Moorman van Candacé. Daarover heeft Bruinings drie preken nagelaten. Hij heeft deze preken gehouden in een tijd van aangrijpende geesteloosheid. Wat dat betreft, passen ze precies in onze tijd.

Bruinings spreekt over de oorsprong van het geloof. De Heilige Geest werkt het geloof in het hart door de prediking van het Evangelie, waarbij hij het accent legt op het werk van de Heilige Geest. Bruinings begint vanuit de eeuwigheid. Daarbij neemt hij de woorden van Romeinen 9 vers 13 en 16 als uitgangspunt. Hij spreekt van de toeleidende wegen, over wat eraan voorafgaat voordat de Moorman de Heere Jezus leert kennen. Hoe duidelijk wordt hier deze weg verklaard.

We lezen hoe Filippus met de Moorman omgaat. Filippus sprak recht-toe-recht-aan. Zijn woorden hebben kracht en treffen doel. Filippus predikt de doodstaat van de mens. Het is alsof hij zegt: U leest wel ijverig, maar u verstaat het niet. U hebt namelijk de sleutel niet. Dat is pastoraal, want het blijkt dat deze Moorman daarvoor valt: het is precies zoals Filippus het zegt.

In de tweede preek verklaart Bruinings ons de uitgangen van deze Moorman, waar hij door het geloof zicht mag krijgen op het Lam. Wonderlijk, hoe deze man een geloofsbetrekking krijgt op de lijdende Borg. Filippus heeft hem het geslachte Lam, dat is de gekruisigde Jezus, verkondigd. Dan ontstaan er die wonderlijke geloofsuitgangen: 'Ziedaar water; wat verhindert mij gedoopt te worden?' Waarop de ontdekkende vraag van Filippus klinkt: Gelooft u? Hij vraagt niet naar allerlei kenmerkjes, maar naar Wie en Wat Jezus voor hem is. Gelooft u, zó dat u de lijdende Heiland omhelst?

Wat is Bruinings separerend, scherp en gunnend. Zo maakt hij steeds een pastorale toepassing. We hopen dat deze preken in deze geesteloze tijd nog gebruikt mogen worden.

ds. G. Beens, Kootwijkerbroek

"Mensen van de weg", portretten uit het Bijbelboek Handelingen, J van 't Hul; uitg. Gebr. Koster; 178 pag., € 16,90.

Mensen van de weg

Van de hand van J. van 't Hul, redacteur van De Saambinder, is opnieuw een boek verschenen over Bijbelse personen, en wel specifiek uit het Bijbelboek Handelingen. Op zijn geheel eigen en toegankelijke wijze, zoals we dat inmiddels van hem gewend zijn, worden twaalf levensgeschiedenissen beschreven van personen uit de tijd na de hemelvaart van Christus. Achtereenvolgens komen aan de orde: Matthias, de kreupele in de poort, Ananias en Saffira, Stéfanus, een Moorman, Ananias (uit Damascus), Tabitha, Cornelius, Lydia, de stokbewaarder, Aquila en Priscilla en Eutyclus.

Christenen worden in Handelingen 9 vers 2 'mensen van de weg' genoemd: volgelingen van Hem, Die Zichzelf geopenbaard heeft als 'de Weg', de Heere Jezus Christus. Door genade zijn ze van de brede op de smalle weg gebracht. Maar zoals er een Judas was onder de discipelen, zo bevindt zich in de eerste christengemeente ook het echtpaar Ananias en Saffira. Ze zijn nooit op de rechte weg geweest. Hun weg eindigde daarom in de eeuwige nacht. Daarin houdt dit boek de lezer ook een spiegel voor tot zelfonderzoek.

Duidelijk komt naar voren hoe de Heere krachtig werkt in de harten van mensen door het Wóórd. De auteur zegt daar zelf van

in de inleiding: 'De spits van dit Bijbelboek is deze: God gaat door met Zijn eigen werk, dwars door alle veranderingen en obstakels van mensen heen. Hij gaat soeverein Zijn eigen koninklijke weg.'

Onze broeder-ouderling uit Beekbergen blijft dicht bij de Schrift. Regelmatig lezen we wat er in kanttekeningen of door andere verklaarders over een bepaalde tekst wordt gezegd. Op deze wijze wordt veel stof tot nadenken aangereikt voor het persoonlijk leven. Daarbij ontbreekt de actualiteit van vandaag niet. Het boek leest gemakkelijk voor jongeren en ouderen. We hopen dat de schrijver zijn 'pen' niet neerlegt, maar onder de zegen des Heeren met licht van Boven Gods weg mag blijven aanwijzen vanuit Zijn Woord.

ds. A.P. Baaijens, Aagtekerke

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt:

Voor Grand Rapids-Covell Avenue (Michigan, VS), ds. A. Schot te Nunspeet.

AANGEPASTE DIENST IN KAMPEN

Op zaterdag 4 september (14.30 uur)

wordt er in de kerk van de Geref. Gemeente te Kampen een aangepaste dienst gehouden voor mensen met een verstandelijke

beperking. Ds. D.W. Tuinier hoopt te spreken over de gelijkenis van het grote avondmaal (Lukas 14:15-24). Allen van harte uitgenodigd.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 234, gemeente Moerkapelle: vanaf heden is het telefoonnummer van ds. H. Brons: 079-2000152.

Berichten

KINDERBOEK BIJZONDERE NODEN

Moeten vluchten uit je eigen land, in een nieuw land komen óf in een vluchtelingenkamp, hoe is dat eigenlijk? Als je doof of blind bent in Zimbabwe, wie helpt je dan? Tussen miljoenen arme kinderen wonen in een sloppenwijk, hoe moet het dan als je geen eten hebt? In het kinderboek "Ruilen?", geschreven door Jannie Kranendonk-Gijssen, vind je verhalen van Emir, Maram en Sandria, Josephine, Elena en Rosa, Jaafar en Karan. Zou jij met hen willen ruilen? Het boek "Ruilen?" (88 blz., € 9,95) is te bestellen via www.bijzonderenoden.nl/ruilen

Een groot deel van de opbrengst is voor Bijzondere Noden. Daarmee kunnen kinderen in arme landen geholpen worden. Help je mee?

CATECHISATIE VOOR STUDENTEN IN LEIDERDORP

Woon jij als student in Leiden en is het volgen van catechisatie in je eigen gemeente praktisch gezien niet haalbaar? Dan is het mogelijk om in overleg met de kerkenraad van je thuisgemeente (belijdenis)catechisatie te volgen in de Geref. Gemeente van Leiderdorp. De eerste catechisatieavond is maandag 13 september (19.30 uur). Locatie: verenigingsgebouw Irene, Hoofdstraat 82 te Leiderdorp. Voor meer informatie en aanmelding kun je contact opnemen met de scribe, via e-mail: scribe@ggleiderdorp.nl of tel. 071-7501517.

KLEDINGVERKOOP IN VEENENDAAL

Op zaterdag 18 september is er van 9.00-14.00 uur in de Adventkerk te Veenendaal (Vijftien Morgen 51) een verkoping van tweedehands dames- en kinderkleding en speelgoed. 50% van de opbrengst is voor de inbrenger, 50% voor Bijzondere Noden. In verband met de coronamaatregelen kunt u alleen op afspraak komen. Inschrijven kan op www.gergemveenendaal.nl onder kopje 'acties'. Voor meer info mail naar kledingverkoopadventkerk@gmail.com

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

“

ZOALS MEDITEREN DE BESTE VOORBEREIDING IS TOT HET GEBED, ZO IS GEBED DE BESTE UITSLAG VAN DE MEDITATIE. MEDITEREN EN BIDDEN HOREN BIJ ELKAAR.

MATTHEW HENRY

CORRECTIE

In de recensie van ds. C. Neele over het gedenboek van Aagtekerke (De Saambinder, 19 augustus) is buiten de schuld van de auteur een zin weggefallen, zodat vermeld werd dat ds. H. Kieviet van 1915 tot 1925 in Aagtekerke predikant was. Het was echter ds. R. Kok die gedurende deze jaren de gemeente gediend heeft. Redactie

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 5 SEPTEMBER 2021

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. C. Hogchem; Alblasserdam 9.30 en 14.00 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 15.30 uur ds. W. Silfhout; Arnhem 16.00 uur ds. H. van der Heiden; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Centrum 11.00 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 8.30 en 14.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 18.30 uur ds. P. Mulder; Bodegraven 10.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Boskoop 19.00 uur ds. W. Harinck; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 17.00 uur kand. P.J. de Raaf; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 14.30 uur ds. W.A. Zondag en 19.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; De Valk-Wekerom 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 15.00 uur ds. H. Brons; Den Haag-Scheveningen 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; Deventer 10.00 uur ds. S.W. Janse en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 16.45 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Enkhuizen 09.30 en 14.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Enter 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur ds. M. Joosse; Ermelo 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.00 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Haamstede 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 15.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur stud. A.E. Brijder; Hilversum 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 16.30 uur ds. C. Harinck; Houten 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Kamperland 10.00 en 16.00 uur ds. M. Karens; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00

uur ds. G. Beens; Kortgene 18.30 uur ds. J. IJsselstein; Krimpen a/d IJssel 19.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Leerdam 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Meeuwen 19.00 uur ds. L. Blok; Meliskerke 9.30 uur ds. E. Bakker en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 18.30 uur ds. W. Visscher; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; Naaldwijk 19.00 uur ds. M.H. Schot; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 18.30 uur ds. M. Karens; Nieuwer ter Aa 10.00 en 15.30 uur stud. J.M. Evers; Nieuwerkerk 15.00 uur (H.D.) ds. M. Blok; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. A.E. Brijder; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 9.30 en 16.00 uur kand. L. van der Kuijl; Nunspeet 9.00 en 11.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.30 uur ds. D. de Wit; Oostburg 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Oosterland 10.00 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis en 14.30 uur (H.D.) ds. G. Pater; Oostkapelle 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Oude-Tonge 14.30 uur ds. K. Boeder; Poortugaal 9.30 uur ds. W. Silfhout en 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Poortvliet 10.00 en 14.30 en 18.30 uur stud. M. Boersma; Puttershoek 14.30 uur (H.D.) ds. G.J. Baan; Rhenen 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.00 en 11.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur kand. P.J. de Raaf en 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 15.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; Sint Philipsland 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Sliedrecht 9.00 en 14.00 en 19.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. J. Schipper; Sprang-Capelle 16.30 uur ds. A.T. Huijser; Terwolde - De Vecht 9.30 uur ds. R.A.M. Visser en 14.30 uur ds. A. Schreuder; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 15.30 uur ds. R.A.M. Visser en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds.

W. Harinck; Veenendaal 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Vlissingen 15.00 uur ds. S. Maljaars; Waarde 14.00 uur ds. P.C. Vlot en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 14.00 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Wolphaartsdijk 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.00 uur ds. E. Bakker; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 7 SEPTEMBER 2021

Drachten 19.30 uur ds. G. Pater; Melissant 19.30 uur ds. A. Verschuure; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; Poortvliet 19.30 uur ds. W.J. Karels; Urk 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

WOENSDAG 8 SEPTEMBER 2021

Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Benthuizen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Berkenwoude 19.30 uur ds. A. Verschuure; Boskoop 14.30 uur (bevestigingsdienst) ds. G. Clements en 19.00 uur (intrededienst) ds. P.J. de Raaf; Groningen 19.30 uur ds. S.W. Janse; Hendrik-Ido-Ambacht 13.30 uur (huw. bev.) ds. M.H. Schot; Hoogeveen 19.30 uur ds. F. Mulder; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. W. Mouw; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw. bev.) ds. G. Beens; Meeuwen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Nieuwdorp 19.30 uur ds. J. van Laar; Nijkerk 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Oostvoorne 19.30 uur ds. W. Harinck; Poortugaal 19.30 uur (GBS-dienst) ds. G. Beens; Stolwijk 19.30 uur ds. C. Hogchem; Uddel 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Zwolle 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

DONDERDAG 9 SEPTEMBER 2021

Aalst 19.30 uur ds. G. van Manen; Beekbergen 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Berkenwoude 15.15 uur (huw.bev.) ds. G. Clements; De Valk-Wekerom 13.45 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; Hardinxveld-Giessendam 14.45 uur (huw.bev.) ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 14.15 uur (huw. bev.) ds. M.H. Schot; Hoofddorp 19.45 uur ds. J.J. van Ekeveld; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. E. Bakker; Leerdam 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Lisse 19.45 uur ds. J. Schipper; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. M.H. Schot; Yerseke 13.45 uur (huw. bev.) ds. C. van Krimpen.

VRIJDAG 10 SEPTEMBER 2021

Barneveld-Zuid 14.30 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Beekbergen 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Ede 15.00 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Yerseke 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 5 SEPTEMBER 2021

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. J. Krijgsman; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 leesdienst, 12.00 uur Bijbeluur en 16.00

uur leesdienst; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.30 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

*De HEERE bewaart de eenvoudigen;
ik was uitgeteerd, doch Hij heeft
mij verlost.*

Psalm 116:6

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Nieuwdorp geeft met droefheid kennis dat na een lange periode van ernstig ziek zijn, door de Heere uit dit leven werd weggenomen onze geliefde oud-ambtsbroeder

Jo de Visser

Hij heeft onze gemeente in grote getrouwheid gediend in het ambt van ouderling van 1999 tot 2020. Al die jaren heeft hij zeer nauwgezet ook als scriba de gemeente mogen dienen. De Heere vertrooste en sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in het verdriet en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad:
D. den Haan, voorzitter
J.J. van Gorp, scriba

Nieuwdorp, 24 augustus 2021

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Hoogeveen heeft met ontroering kennisgenomen van het overlijden van zijn oud-diaken

Jacobus den Breejen

in de leeftijd van 76 jaar.

Gedurende de jaren 1979 tot 1984 mocht hij onze gemeente, met de van de Heere ontvangen kracht en gaven, dienen in het ambt van diaken.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in dit smartelijke verlies, Hij vervulde de lege plaats met Zichzelf en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad,
R. van Reenen, preses
M. den Admirant, scriba

26 augustus 2021

Thuis uw nieuwe PVC vloer kiezen?

Maak een afspraak: 06-19557166
Of mail: info@devloerenkoning.nl

Fietstocht langs de Linge voor het goede doel.

Stichting Stephanos;
Karin in Malawi. Vertrekpunt:
Ger. Gem. Tricht-Geldermalsen.
D.V. 4 september: Vertrekken tussen
9 uur en 11 uur. Inschrijfgeld: € 5,- pp
max € 20,- per gezin. Afstanden van
+/- 16 km, 30 km en 40 km. Informatie:
lissetevanmeeuwen@live.nl

Nog even en het is herfst(vakantie).
Mooie tijd om even naar Gortel te gaan.
Kijk op www.chaletgortel.nl
of bel 0578-662229.

VanWijngaarden
THEORIE
www.verkeerstheorie.nl
vanwijngaarden.nl

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve
en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en
conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Waarom Paul Roescher? Wij geven u twaalf redenen! **2**

Europa's grootste keus

Braziliaans eiken Keuken compleet zoals opgesteld en inclusief getoonde 3 apparaten.

Kraakprijs! 1564,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HARD

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Laatste preken v JC Philpot 1-3 à €10,00
William Gadsby 1-3 à €10,00
Preken van John Kershaw 1+2 €25,00
En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

Gezond, natuurlijk en heerlijk zacht van smaak.

Glutenvrij en rijk aan Vitamine B en mineralen.

Ga naar boekweitthee.nl

Wordt dealer
en ga voor puur.

Mail Daan
Blankestijn via
daan@agicon.nl

Meer weten?
Bel 06 12 02 24 87.

Boekweit
THEE

Julia's
baby- en kinderkleding

De nieuwe collectie is weer binnen!
Gepaste en nette kleding voor diverse gelegenheden. Onze maten gaan vanaf maat 44 t/m 176, voor zowel de jongens als de meisjes. www.juliaskleding.nl

WILGENHORST
gedenken

**ZELF SAMENSTELLEN
VASTE LAGE PRIJS
ALL INCLUSIVE**

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

DINANT VAN DIJK de laatste zorg
begrafenisverzorging

Respectvolle en persoonlijke aandacht

Verzorgt begrafenissen waar u wenst.
Genemuiden - IJsselmuiden - Kampen -
Zwolle - Urk - Staphorst en omgeving

T: 038-337 61 29 Burg, ten Veldestraat 22
M: 06-24 80 09 17 8281 ZS Genemuiden
www.delaatstezorg.nl info@delaatstezorg.nl

dag en nacht bereikbaar - **geen crematie**

De "R" in de maand. Zorg voor een goede weerstand! Meer energie.
Neolife multivitamines met plantoliën.
Voor volwassenen en kinderen.
September aanbieding!
Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit, met behoud van identiteit.

SHG
Stichting Kraamzorg in Geboortezorg

Bel voor meer informatie of aanmelden
0187-48 91 73 www.shgzorg.nl

Wilt u kleiner gaan wonen?
Evt. met zorg. Landelijk gelegen, omgeving Waardenburg, 1 à 2 pers.
Bel voor info: 0653933283
Of kijk op www.rijnwaard-waardenburg.nl

Deputaatschap
Kerkelijke Dienstverlening
Gereformeerde Gemeenten

Ben jij op zoek naar een leuke baan en werk je graag met cijfers?

Kijk op www.kerkelijkediensverlening.nl/vacature voor meer informatie over de vacature

Financieel-administratief medewerker (m/v)

Je kunt ook bellen met de directeur van het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, G.J. ten Bolscher, (0348) 489 900 of 06 25308419.

Het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening van de Ger. Gem. is er voor de synoden, deputaatschappen, gemeenten en andere organisaties binnen de Gereformeerde Gemeenten.

**MOOIE COLLECTIE ORGELS
VAN DIVERSE MERKEN
RUIME ERVARING IN
ZAAL- EN KERKORGELS**

**VERTROUWDE
KLANKEN...**

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSEL   KRABBENDIJKÉ
VRIJHEIDSLAAN 55   OOSTPOLDERWEG 15
2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSEL   4413 NN KRABBENDIJKÉ

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

 **begravenisverzorging
Den Hollander**

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

 HOEKMAN
Kantoor & Project

Levering in heel Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels en stoelen** voor **kerk, vergaderzaal** of **consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak** bij u op locatie.
U kunt dan kennismaken met onze **kwaliteit en jarenlange ervaring**.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

Huize ds. W.H. Blaak

(LL) VERZORGENDE- IG'ERS GEZOCHT
Fulltime/ parttime

Word jij onze nieuwe collega?
Ook beschikbaar voor alleen nachtdiensten.

www.huizeblaak.nl

**Bel
06-41853839
voor meer
informatie**

Cursussen Oudvaders

Cursus John Owen
Bij U is vergeving
digitaal € 59.50 schriftelijk € 69.50
Prijs is inclusief boek

ACTIE !

Voor meer cursussen bezoek de website of vraag een gratis brochure aan.
tel. 0118-583025 / 0172-532796

**Voorraad Deals
Nieuwe Orgels !**
Grote collectie en direct leverbaar.

Bezoek onze ruime showroom op afspraak.
Bel 06 - 15 295 240

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel. 0317-612010

www.orgelcentrum.nl

 De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

www.profijtisolatie.nl

 VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

PROGRAMMA 2021 AMBTSDRAGERCURSUSSEN

Leergang pastoraat en catechese – omg. Moerkapelle / Benthuizen

1. Huisbezoek en pastoraal gesprek
07-09-2021 W.M. van der Wilt
2. Actief pastoraat en grenzen
14-09-2021 J.H. Mauritz
3. Ik ken mijn catechisanten / ik bereik mijn catechisanten
21-09-2021 J. Kriekaard
4. De koffer van de catecheet / Welke methode en groepswerk
28-09-2021 H.J. Nijnsink

Leergang catechese – omg. Middelburg

1. Ken ik de jongeren? Hoe krijg ik contact?
07-09-2021 J. Kriekaard
2. Wat heb ik in mijn koffer? Hoe hanteer ik het lesmateriaal?
21-09-2021 J. Kriekaard

Leergang catechese – omg. Zwolle

1. Ken ik de jongeren? Hoe krijg ik contact?
09-09-2021 J. Schouls
2. Wat heb ik in mijn koffer? Hoe hanteer ik het lesmateriaal?
23-09-2021 Ds. A.A. Brugge

Leergang kerkrecht – Gouda

1. - Kerkordelijke stelsels: RK-hervormd-gereformeerd
- Bijbelse lijnen: Christus-ambt gezag. Hoe kan dit gekregen gezag goed functioneren, ook in het licht van ethische vraagstukken?
- Het belang van de kerkorde: de geestelijke aard van kerkrecht. Dienstbaar aan het lichaam van Christus.
09-09-2021 Ds. P. Mulder
2. - DKO, hoofdkenmerken. De relatie tussen kerk en overheid
- Actualisering DKO in 2019.
- Appelregeling
11-11-2021 Ds. P. Mulder
3. - Kerkelijke eigenheden
- Ambtelijk/kerkordelijk handelen in de praktijk
- Relatie kerkenraad-gemeente. Relatie kr/gemeente-classis.
- Huwelijksproblematiek. Verschil ambtelijk contact en hulpverlening
02-12-2021 Ds. P. Mulder

CURSUS GODSDIENSTONDERWIJS

Vast gelopen of hulp nodig? Worden de zorgen te groot of het verdriet te zwaar? Bloei Psychosociale Hulpverlening biedt hulp wanneer het even niet meer gaat en staat open voor iedereen die ondersteuning, advies of begeleiding wenst.

Ik bied begeleiding aan kinderen, jongeren en volwassenen. In de ondersteuning richt ik mij o.a. op:

- Familie/relatieproblemen
- Persoonlijke problemen
- Rouw en verlies

Kijk voor het uitgebreide aanbod op www.bloeihulpverlening.nl of bel naar 06-36462176.

Dorathé van Leeuwen
Haydnstraat 19
3906CS Veenendaal

De mooiste kerstpakketten?

Kijk op: www.promo-concepts.nl/kerstpakketten-2021

Bent u ook op zoek naar mooie raambekleding? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

RDWoutdoor

Outdoor- en scoutingsdagen voor jongens op de Veluwe. Ontspannen, samenwerken en werken aan zelfstandigheid.
Datums, informatie en aanmelden op www.rdwoutdoor.nl

HULP NA EEN ongeval

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

Uitnodiging

Alle kinderloze echtparen nodigen wij van harte uit voor onze bijeenkomst D.V. zaterdag 25 september 2021 in kerkgebouw De Hoeksteen, Vellerselaan 1 te Barneveld. Inloop 14.00 uur, opening 14.30 uur

Wilma van Klaveren houdt voor ons een inleiding. Ook is er ruimte voor vragen en ontmoeting. Hartelijk welkom!

Geen kinderen. En dan?

Revoke wil echtparen met een onvervulde kinderwens ondersteunen door Contact, Voorlichting en Bezinning.

Wilt u meer informatie: kijk op www.revoke.nl, mail naar algemeen@revoke.nl of bel 0318 - 45 65 87.

Vanuit het evangelisatiebureau in Woerden werkt EVGG aan voorlichting, bewustwording en toerusting. Daarmee ondersteunen wij het evangelisatiewerk in kerkelijke gemeenten en op evangelisatieposten. Ter ondersteuning van ons werk zijn wij op zoek naar een:

MEDEWERKER COMMUNICATIE (0,6 FTE)

die affiniteit heeft met evangelisatiewerk en liefde voor de naaste.

De belangrijkste taken zijn:

- uitbouwen van communicatie via (social) media;
- uitvoeren van taken rond materialen, zowel schriftelijk als digitaal;
- voeren van PR rond alle activiteiten van EVGG;
- geven van voorlichting in scholen en kerken.

Onze nieuwe collega is een betrokken (doop)lid van de Gereformeerde Gemeenten, heeft een functiegerichte opleiding op HBO-niveau en combineert communicatieve- met organisatorische vaardigheden. Het complete functieprofiel staat op evgg.nl/vacature. Voor vragen kun je bellen met de algemeen secretaris, G. Geijtenbeek (06-37180628).

SPREKT DEZE VACATURE JE AAN EN BEN JE
VAN HARTE VERBONDEN AAN SCHRIFT EN BELIJDENIS?

Solliciteer dan vóór 3 september 2021. Je sollicitatiebrief en CV -met opgave van zakelijke en kerkelijke referentie- ontvangen wij graag op sollicitatie@evgg.nl.

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Voor niemand bang

IN 1377 MOET WYCLIFFE VOOR BISSCHOP COURTENAY VERSCHIJNEN OMDAT HIJ COMMENTAAR HEEFT OP DE PAUS EN ANDERE GEESTELIJKEN.

Rondom het plein van de St. Pauls kathedraal in Londen is het een drukte van belang. Vandaag moet John Wycliffe voor bisschop Courtenay verschijnen. Velen kennen de naam van Wycliffe, de professor van de universiteit te Oxford, die ook pastoor is van Lutterworth. Zowel tijdens zijn colleges als vanaf de kansel heeft hij zich de achterliggende jaren verzet tegen de leiding van de kerk. In artikelen durft hij openlijk de kerk te beschuldigen. Steeds meer mensen krijgen sympathie voor Wycliffe. Hij durft het tenminste te zeggen!

Nadat paus Urbanus V (die in Frankrijk woonde) is overleden, heeft zijn opvolger paus Gregorius XI uit Italië vijf bullen gestuurd om Wycliffe de mond te snoeren. Naar de Engelse bisschoppen, de koning en de universiteit van Oxford. De paus veroordeelt alle dwalingen van Wycliffe. Hij eist zelfs dat deze man vandaag gearresteerd zal worden. En zijn volgelingen mogen vanaf vandaag niet langer dienen in de kerk. Veel hoge geestelijken en monniken zijn het van harte eens met de paus. Ze zijn woedend op Wycliffe. Ze zijn vreselijk bang dat het volk de praatjes van Wycliffe zal geloven.

Opgewonden staan de mensen buiten te wachten. Plotseling verstomt het geroezemoes. Het wordt stil op het plein. Hoefgetrappel komt dichterbij. Zou de aangeklaagde daar zijn met zijn gevolg? Mensen rekken hun halzen. Anderen gaan op hun tenen staan. Ze willen niets missen van wat er staat te gebeuren. 'Jawel, hij is het!' gonst het even later door de menigte. De spanning stijgt. De schout duwt met zijn dienaren de opdringerige menigte ruw naar achter. 'Achteruit, achteruit, maak baan voor de man die vandaag verhoord gaat worden!' schreeuwen ze luid.

Leef als een pelgrim

Een ridder moet goed beschermd zijn als hij vecht met zijn tegenstander. Hij heeft een harnas en een zwaard. In het Muiderslot kun je dat bijvoorbeeld zien.

In Efeze 6 wordt over een wapenuitrusting gesproken. Een kind van God krijgt wapens mee van de Heere. Paulus zegt het in Efeze 6: 'Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleiding des duivels.' Dat zijn de verleidingen en aanvallen van de duivel. Daarna noemt Paulus waar de wapenrusting uit bestaat: een krijgsgordel, schoenen, het schild, een helm en een zwaard. In "De Christenreis" zie je Christen op reis gaan met zijn wapenrusting. Een echte pelgrim! Hij verslaat met zijn zwaard de duivel met een dodelijke wond.

Wil je een echte pelgrim zijn? Dan is het heel belangrijk dat jij ook zo'n wapenuitrusting hebt! Een krijgsgordel om je te beschermen, laarzen om slagen en pijlen tegen te houden. Een geestelijke pelgrim heeft het schild van het geloof nodig. Met het vertrouwen op de Heere kan hij de pijlen van satan opvangen. Zelfs de vurige pijlen van de duivel worden dan geblust! Gods kind wordt ook beschermd met de helm van zaligheid. Hij heeft hoop op de zaligheid. Aan het einde van de pelgrimstocht wacht hem een plaats in de hemel.

Heel belangrijk is het zwaard, het zwaard van Gods Woord. De Heilige Geest geeft woorden te spreken waarmee de pelgrim de duivel en alle andere vijanden kan weerstaan. Als je deze wapenuitrusting hebt, ben je een geestelijke pelgrim. Net als Christen op weg naar de Hemelstad. Je reis is dan niet gemakkelijk, maar het einde is wel zeker. De wapenkamer van Koning Jezus hangt vol met wapens. Jij kunt ze ook krijgen! Leef als een pelgrim: ik ben op reis en wil leven zoals de Heere het wil.

Leestip: Efeze 6:10-18

Ds. Labee over:

Lijfsbehoud of zielsbehoud

Hoe komt het toch dat we in het Nieuwe Testament keer op keer lezen dat vrijwel alle mensen alléén met lichamelijke (en/of psychische) noden tot de Zaligmaker kwamen?

Lijfsbehoud

Er zijn meerdere dingen waarop we in dit verband graag willen wijzen. Allereerst moeten we tot onze schaamte zeggen dat het inderdaad alle eeuwen door zo duidelijk blijkt, dat we niet bekommerd zijn over onze ziel, maar wel bezig zijn met ons lichaam. Van nature werken we om de 'spijs die vergaat', bekommeren we ons over 'vele dingen', ja, zijn we gericht op het leven 'hier en nu'. Alsof we geen ziel te verliezen hebben... We luisteren eerder naar de man met een 'witte jas' dan naar de man met een 'zwarte jas' en zijn veelal drukker met het coronavirus dan met het zondenvirus.

Vervolgens moeten we 'ziel' en 'lichaam' niet te sterk scheiden! Het is opmerkelijk dat ons troostboek in Zondag 1 spreekt over 'lichaam en ziel!' Wij zouden het wellicht omgedraaid hebben, maar de 'enige troost' in leven en sterven omvat beide. Soms heeft de Heere nood over lijfsbehoud willen gebruiken tot lijfs- en zielsbehoud. Ook in de geschiedenissen van het Nieuwe Testament 'proeven' we regelmatig dat wonder...

Ten slotte wijzen we erop dat de genezing van vele zieken tijdens de omwandeling van de Zaligmaker op aarde heen wijst naar Zijn Middelaarsarbeid. Zoals Hij machtig is om genezing naar het lichaam te schenken, zo is Hij machtig (en gewillig!) om de ziel te genezen die schreiend tot Hem vlucht. Hij wil de gevolgen van de zonde wegnemen en Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Om de oorzaak van alle leed en verdriet, de zonden zelf, genadig te verzoenen door Zijn verdiensten. Het gaat allereerst en allermeeft om de openbaring van Zijn Middelaarsheerlijkheid.

Zielsbehoud

Heel treffend vinden we dat laatste door onze vaders in de kanttekening omschreven. We lezen in Jesaja 53 vers 4: 'Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten, die heeft Hij gedragen; doch wij achtten Hem dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was'. Kanttekening 20 schrijft: 'Of: Nochtans, alsof hij zeide: Maar om de waarheid te zeggen, wij hebben Hem ongelijk gedaan, en wij steken in groot misverstand; want aldus is de Messias onzenthalf gesteld, Hij heeft al onze geestelijke ziekten, dat is, zonden, op Zich genomen om voor dezelve te betalen, waarvan de lichamelijke gezondmaking een afbeelding was, Matth. 8:17'. Juist in Mattheüs 8 vers 14 - 17 lezen we dat velen naar de grote Geneesmeester gaan met hun lichamelijke ongemakken. Als een lopend vuurtje is door Kapernaüm gegaan dat de schoonmoeder van Petrus is genezen door Jezus. Vele bezetenen en allerlei zieken worden tot Hem gebracht en niemand gaat ongehopen naar huis. Markus schrijft: 'En de gehele stad was bijeenvergaderd omtrent de deur' (1:33). De evangelist Mattheüs (door Gods Geest geleid) schrijft zo heerlijk: 'Opdat vervuld zou worden wat gesproken was door Jesaja, den profeet, zeggende: Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze ziekten gedragen'. Onze kanttekening (16) legt uit: 'Dit wordt Jes. 53:4 voornamelijk van onze geestelijke krankheden en ziekten verstaan, dat is, van onze zonden, die Christus van ons op Zich geladen heeft, om daarvoor genoeg te doen en daarmede ons van dezelve te verlossen; hetwelk Hij met de genezing van lichamelijke ziekten ook heeft te verstaan gegeven'.

Uit Mattheüs 11 (vers 23) weten we dat er vele inwoners van Kapernaüm zijn geweest die alleen genezen zijn van hun lichamelijke ongemakken, maar ze hebben zich niet bekeerd. Wat zal dat hun oordeel verzwaren. Tegelijk weten we dat er zijn geweest die met hun lichamelijke zorgen kwamen en Jezus nodig hadden voor ziel én lichaam. Wie zou niet denken aan de Kananese vrouw (Matth. 15) of de bloedvloeiende vrouw (Luk. 8)? Van hen weten we dat er waar geloof was in de Zielendokter, Die ook 'Ontfermer' genoemd wordt. Hebt u/ heb jij, lezer(es), deze Jezus nodig gekregen voor lichaam én ziel?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.